

zados lassú kifáradásának mindinkább halványuló képeit már látnoki erejű, kozmikus érvényű sóhajjal fejezi be:

Ó a pusztulás keserű órája...

S ekkor, midőn a lélekben megvalósított öregkort éli, midőn az előreélt életben ismét eléri a gyermekkor tiszta kapcsolattalanságát, mikor átlépi a halál küszöbét, hogy az élet előtti lét kék végtelenjét újból megalkossa, amikor az ellentétek feloldódnak, kezdet és vég összehajol, a külső valóság utoljára, (vagy talán először?) soha nem látott, hihetetlen erővel lör be elszigetelt világának halotti csendjébe: kitör a háború a „kinyilatkoztatás és elmúlás“ apokalipszise. Kinyilatkoztatás, mert megvalósítja a halálos víziókat és emúlás, mert megrövidíti azt az utat, melyet Traki csak lélekben élt: a halál utáni létbe, az ősi végtelenbe vezet s alkonya minden meglévőnek. De kinyilatkoztatás azért is, mert viharának villámfénye világosságot derít a végső igazságra, melyet addig még nem ismert fel: a halál az utolsó születés. Vérben, vöröcsben, viharzúgásban következik be, mint a legelső, csak hogy nem egy embert érint, hanem egy egész világot. Egy egész világ hal meg, hogy újjászülessen, s elmúlásában magával sodorja azt, aki meghalt mielőtt élt volna:

Ezüstösen hanyatlott le a meg nem született feje.

(II: rész következik)

HALÁSZ ELŐD

HA LÁNGJAIM LÁNGODBAN LOBOGNÁNAK

Csak baljós szelek parancsa
kárhoz'at mozdulatra.
Ki ejtett el barátom?
mint légy a pököfalon
ájul'an lengsz befonva,
szelekben ringatózva.

Ha lángjaim lángodban lobognának,
tán elhinnéd, mily közel az éj,
mely tagjainkat eggyé oldja,
ágyunkra ülne a hold-karéj
s tej-opál fénye kezemben látná
csont-szipka-szinű,
üveg-sápad, kezed
s nem kérdenéd többé
átkozódva, sírva:
mikor s mi lett veled?

Nem áhithatod a már meglévő!
Áhítsd tüzzel a mondhatatlan!
Jég-sárga, hideg-kék rezdülések
fonják be fölöttünk a paplant.

S éjszakánk, ha könnyel hallgat,
tekintsd: feltűnt ma is az égi pompa
s mint újszülött a nyiló fényre,
függeszd szemed a csillagokra.
Erdők, házak, kúsza dombok között,
felhők mögül felkél s tűnik a hold ma
igy húnysz, újulsz te is, de hirnöke vagy
annak, kit hirdet a pompa,
kelj fel és légy szabad.

SOLYMOS IDA

ÁLLAM — MAI ÁLLAM

Ha elfogadjuk azt a tételt, hogy a politika nemcsak egy bizonyos gondolkodási és eljárási módot, az úgynevezett politikus gondolkodást, a gyakorlati államvezetést, az állam ügyeivel való foglalkozást jelenti, hanem az állam ügyeire vonatkozó, a közület sorsára ható öntudatos, célszerű tevékenységnek rendszertani vizsgálatát is jelenti, akkor egyik legfontosabb kötelességünk, hogy az állam mibenlétére, annak ismeretelméleti elemeire vonatkozó eddigi anyagunkat részben felelevenítsük, részben pedig foglalkozzunk a legújabb fejlődéssel is.

A magyar demokrácia a felszabadulást követően nemcsak a demokráciát kapta ajándékba a nagyszerű felszabadítóktól, hanem *azt a kötelességet is, hogy végre szabad légkörben tisztázzuk a fogalmakat.*

Jelen vizsgálódásaink során az államnak, mint közületek legfontosabbikának működését, annak helyes, vagy helytelen módját fogjuk kutatni és ezért tevékenységünket politikának kell neveznünk.

A politikai tudomány megjelölésére szolgáló „politika” szó a régi görög „polis”, magyarul „város” elnevezésből ered. A hellén eredetű „politika” szó tehát a város, azaz az akkori közület ügyeinek tervszerű intézését jelentő tevékenységet fejez ki, amely közületnek akkori fogalmába úgy az állam, mint az akkori társadalom is beletartozott. Természetesen ez a „társadalom” kifejezésen osztálytársadalom volt, mert bár a rabszolgatársadalom formája és működésének mikéntje mástípusú, mint az állam későbbi megjelenési formái, lényegileg azonban ez is osztályállam volt. Ebbe a társadalomba csupán az úgynevezett „szabad görögöket” számították be, akik az arisztokráciával együtt elnyomták a rabszolgákat és hódító háborúikat is területi és rabszolganyeréséikért folytatták.

Amikor a „politika” szó fogalmát átültetjük a mai kifejezés módba, akkor a *politika gyakorlati értelemben véve tervszerű emberi behatást jelent az ember természetéből is folyó és általa a közös élet folytán fenn tartott közületek ügyeinek öntudatos és célszerű intézésére. A politika, mint tudomány, éppen ennek a befolyásnak öntudatosságát, célszerűségét, illetve magának a kitzűzött célnak helyességét és ennek elérésére használt eszközök megfelelő színvonalát, a megállapított célhoz való idomítását rendszertanilag vizsgálja.* Elfogadva, hogy a politikai tudomány nem öncél és nem is önmagáért való elméleti észtorna, vagy valamilyen